

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-60/12 Marián Baláž

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Vrchní soud v Praze)

Współpraca policyjna i sądowa w sprawach karnych — Decyzja ramowa 2005/214/WSiSW — Stosowanie zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym — „Sąd właściwy także w sprawach karnych” — „Unabhängiger Verwaltungssenat” w prawie austriackim — Charakter i zakres kontroli sądu wykonującego państwa członkowskiego

Streszczenie – wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 14 listopada 2013 r.

1. *Współpraca policyjna i sądowa w sprawach karnych — Decyzja ramowa w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym — Zasada wzajemnego uznawania — Zakres — Podstawy odmowy uznania lub wykonania — Ścisła wykładnia*

(decyzja ramowa Rady 2005/214, zmieniona decyzją ramową 2009/299, art. 6, art. 7 ust. 1, 2, art. 20 ust. 3)

2. *Współpraca policyjna i sądowa w sprawach karnych — Decyzja ramowa w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym — Sąd właściwy także w sprawach karnych — Pojęcie — Wykładnia autonomiczna — Sąd stosujący postępowanie posiadające zasadnicze cechy postępowania karnego*

[art. 267 TFUE; decyzja ramowa Rady 2005/214, zmieniona decyzją ramową 2009/299, art. 1 lit. a) pkt iii]

3. *Współpraca policyjna i sądowa w sprawach karnych — Decyzja ramowa w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym — Orzeczenie wydane przez organ państwa wydającego inny niż sąd — Przysługująca zainteresowanemu możliwość skierowania sprawy do rozstrzygnięcia przez sąd — Zakres — Dostęp do sądu mającego nieograniczone prawo orzekania w sprawie — Uprzedni etap administracyjny — Brak wpływu*

[decyzja ramowa Rady 2005/214, zmieniona decyzją ramową 2009/299, art. 1 lit. a) pkt iii]

1. Zasada wzajemnego uznawania, na której opiera się systematyka decyzji ramowej 2005/214 w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym, zmienionej decyzją ramową 2009/299, oznacza stosownie do art. 6 decyzji 2005/214, iż państwa członkowskie są co do zasady zobowiązane uznać orzeczenie nakładające karę o charakterze pieniężnym, które zostało przekazane zgodnie z art. 4 decyzji ramowej, bez ustanawiania jakiegokolwiek innego wymogu formalnego oraz niezwłocznie podjąć wszelkie działania konieczne do jego wykonania. Z tego tytułu podstawy odmowy uznania czy wykonania takiego orzeczenia powinny podlegać ścisłej wykładni. Taka wykładnia znajduje zastosowanie tym bardziej, że wzajemne zaufanie pomiędzy państwami członkowskimi, kamień węgielny współpracy sądowej w Unii, jest obwarowane odpowiednimi gwarancjami.

(por. pkt 29, 30)

2. Wyrażenie „sąd właściwy także w sprawach karnych” zawarte w art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej 2005/214 w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym, zmienionej decyzją ramową 2009/299, stanowi autonomiczne pojęcie prawa Unii, a jego wykładni należy dokonywać w taki sposób, że w zakres tego pojęcia wchodzi wszelkie sądy, które stosują postępowanie posiadające zasadnicze cechy postępowania karnego. Unabhängiger Verwaltungssenat in den Ländern (Austria) spełnia te kryteria i w rezultacie należy uznać, że mieści się w zakresie tego pojęcia.

W istocie w celu dokonania wykładni pojęcia „sądu” zawartego w art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej, należy oprzeć się na kryteriach wyprowadzonych przez Trybunał dla oceny, czy instytucja odsyłająca posiada charakter „sądu” w rozumieniu art. 267 TFUE. W tym celu Trybunał bierze pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, takich jak podstawa prawna istnienia instytucji, jej stały charakter, obligatoryjny charakter jej jurysdykcji, kontrydiktoryjność postępowania, stosowanie przez tę instytucję przepisów prawa oraz jej niezawisłość.

Co się tyczy wyrażenia „właściwy także w sprawach karnych” aby zapewnić skuteczność decyzji ramowej, należy odwołać się do wykładni, w której kwalifikacja wykroczeń przez państwa członkowskie nie jest rozstrzygająca. W tym celu sąd właściwy w rozumieniu art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej musi stosować postępowanie, które posiada istotne cechy postępowania karnego, jednak nie należy wymagać, by sąd ten posiadał właściwość wyłącznie karną. Takie postępowania mające istotne cechy postępowania karnego, musi przestrzegać właściwych gwarancji proceduralnych wśród których znajdują się między innymi: zasada nulla poena sine lege, zasada postawienia w stan oskarżenia wyłącznie w wypadku przypisania winy lub odpowiedzialności karnej oraz zasada adekwatności kary do odpowiedzialności i czynów.

(por. pkt 32, 33, 35, 36, 39, 40, 42, 75; pkt 1 sentencji)

3. Wykładni art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej 2005/214 w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym, zmienionej decyzją ramową 2009/299, należy dokonywać w ten sposób, że uznaje się, że osoba miała możliwość skierowania sprawy do rozstrzygnięcia przez sąd właściwy także w sprawach karnych, w sytuacji gdy przed wniesieniem skargi była ona zobowiązana do poszanowania przedsądowego postępowania administracyjnego. Taki sąd powinien być w pełni właściwy, aby rozpoznać sprawę pod kątem zarówno oceny prawnej, jak i oceny okoliczności faktycznych.

Decyzja ramowa 2005/214 znajduje bowiem zastosowanie również do kar o charakterze pieniężnym wymierzonym przez organy administracyjne. W rezultacie można wymagać, stosownie do specyficznych rozwiązań systemów sądowych państw członkowskich, by miał miejsce uprzedni etap administracyjny. Jednakże dostęp do sądu właściwego także w sprawach karnych w rozumieniu decyzji ramowej nie powinien podlegać warunkom, które czynią go niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym. W tym względzie okoliczność, że zainteresowany nie skorzystał ze środków zaskarżenia, a tym samym rozpatrywana kara o charakterze pieniężnym stała się ostateczna, nie ma znaczenia dla stosowania art. 1 lit. a) pkt iii) decyzji ramowej, zważywszy, że zgodnie z tym przepisem wystarczy, by zainteresowany „miał możliwość” skierowania sprawy do rozstrzygnięcia przez sąd właściwy także w sprawach karnych.

(por. pkt 4648, 49; pkt 2 sentencji)